

॥ ३ ॥ मनसावचसाकर्मणाभक्षणेनेतिचतुर्विधाहिंसा तत्रएकेनत्यक्तासर्वात्मनात्यक्तानभवति नसभक्षयतःअन्यमांसंभोक्ष्येइत्यवदतःअकुर्वतोवाहिंसाकेनचिदेशेनभवति॥ ४ ॥ तत्रदृष्टान्तमाह यथेति एकेनपादेनविनात्रिभिःपादैःपशुरिवेयमप्येकेनांशेनहीनाअंशत्रयेणनतिष्ठतीत्यर्थः ॥ ५ ॥ यथेति नागपदेगजपदेक्षुद्रपदानामिवसर्वेषांधर्माणांसमावेशोभवतिअहिंसायां कौजरेपदेदत्तेसतिसर्वाणिप

कर्मणामनुजःकुर्वन्हिंसांपार्थिवसत्तम ॥ वाचाचमनसाचैवकथंदुःखात्ममुच्यते ॥ ३ ॥ भीष्मउवाच चतुर्विधेयंनिर्दिष्टाह्यहिंसाब्रह्मवादिभिः ॥ एकैकतोपिविभ्रष्टानभवत्यरिसूदन ॥ ४ ॥ यथासर्वश्रुतुष्यद्वैत्रिभिःपादैर्नतिष्ठति ॥ तथैवेयंमहीपालकारणैःप्रोच्यतेत्रिभिः ॥ ५ ॥ यथानागपदेद्व्यानिपदा निपदगामिनां ॥ सर्वाण्येवापिधीयंतेपदजातानिकौजरे ॥ ६ ॥ एवंलोकेष्वहिंसातुनिर्दिष्टाधर्मतःपुरा ॥ कर्मणालिप्यतेजंतुर्वाचाचमनसापिच ॥ ७ ॥ पूर्वतु मनसात्यक्तातथावाचाचकर्मणा॥ नभक्षयतियोमांसंत्रिविधंसविमुच्यते॥ ८ ॥ त्रिकारणंतुनिर्दिष्टश्रूयतेब्रह्मवादिभिः॥ मनोवाचितथास्वादोषाल्येषुप्रतिष्ठिताः ॥ ९ ॥ नभक्षयंत्यतोमांसंतपोयुक्तामनीषिणः ॥ दोषांस्तुभक्षणेराजन्मांसस्येहनिबोधमे ॥ १० ॥ पुत्रमांसोपमंजानन्खादतेयोविचक्षणः ॥ मांसंमोहसमायुक्तःपुरुषःसोऽधमःस्मृतः ॥ ११ ॥ पितृमातृसमायोगेपुत्रत्वंजायतेयथा ॥ हिंसांरुत्वावशःपापोभूयिष्ठुंजायतेतथा ॥ १२ ॥ रसंचप्रतिजिह्वायाज्ञानंप्रज्ञायतेयथा ॥ तथाशास्त्रेषुनियंतरागोह्यास्वादिताद्भवत् ॥ १३ ॥ संस्कृतासंस्कृताःपक्वालवणालवणास्तथा॥ प्रजायंतेयथाभावास्तथाचित्तंनिरुध्यते॥ १४ ॥ भेरीमृदंगशब्दांश्चतंत्रीशब्दांश्चपुष्कलान् ॥ निषेविष्यंतिवैमंदांमांसभक्षाःकथंनराः ॥ १५ ॥ अर्चितमनिर्दिष्टमसंकल्पितमेवच ॥ रसगृह्याभिभूतायेप्रशंसंतिफलार्थिनः ॥ १६ ॥ प्रशंसात्येवमांसस्यदोषकर्मफलान्विता ॥ जीवितंहिपरित्यज्यबहवःसाधवोजनाः ॥ १७ ॥ स्वमांसैःपरमांसानिपरिपाल्यदिवंगताः ॥ १८ ॥ एवमेषामहाराजचतुर्भिःकारणैर्वृता ॥ अहिंसातवनिर्दिष्टासर्वधर्मानुसंहिता ॥ १९ ॥ इतिश्रीमहाभारतेअनु० आनुशासनिकेपर्वणिदानधर्मेमांसवर्जनकथनेचतुर्दशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११४ ॥ ॥ ५३ ॥ युधिष्ठिरउवाच अहिंसापरमोधर्मइत्युक्तंबहुशस्त्वया ॥ श्राद्धेषुचभवानाहपितृनामिषकांक्षिणः ॥ १ ॥ मांसैर्बहुविधैःप्रोक्तस्त्वयाश्राद्धविधिःपुरा ॥ अहत्वाचकुतोमांसमेवमेतद्विरुध्यते ॥ २ ॥

दानियथापिधीयेत्सर्वहिंसायांसर्वधर्माःपिधीयते ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ पित्रिति यथास्त्रीपुंयोगेनांतरीयकंपुत्रजन्यएवंहिंसकस्यभूयिष्ठपापयोनौजन्येत्यर्थः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ अहिंसेति ॥ १ ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥